

CONTACT

BLAD

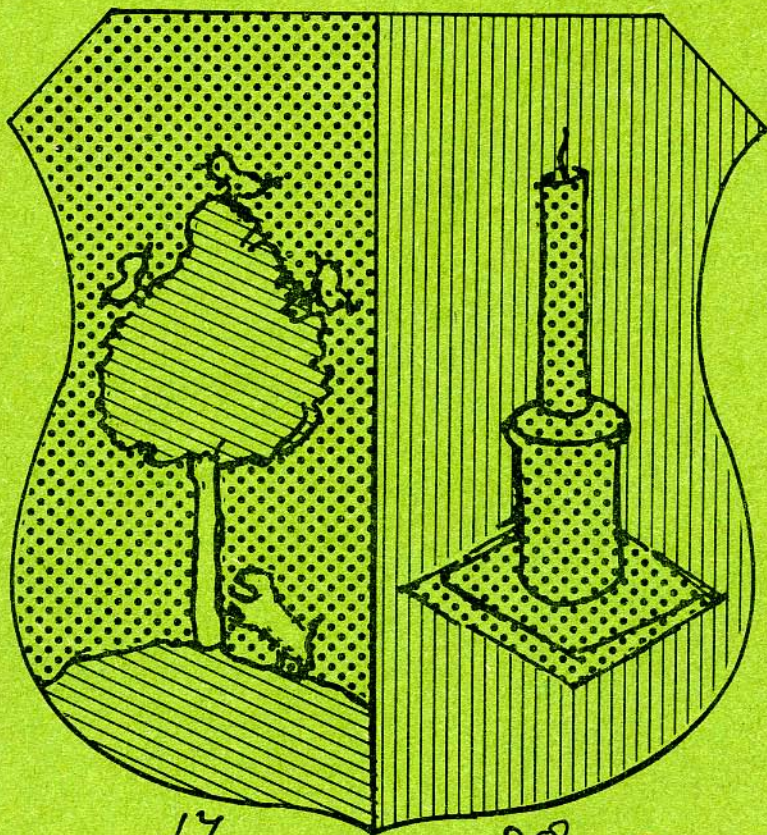
Historische Vereniging

Barendrecht

10e Jaargang nr. 36

september 1988

17

. 00

HISTORISCHE VERENIGING BARENDRECHT

2e Barendrechtseweg 181, 2991 GK Barendrecht
tel. 01806 - 18142

Tentoonstellingsruimte: Singel 32, tel. 16059

Open: woensdag-, vrijdag- en zaterdagmiddag van
15.00 - 17.00 uur

++++++

Hr. G. van der Schoor - erevoorzitter

++++++

BESTUUR

Hr. M. Zoutendijk - voorzitter
Oranjestraat 2a
tel. 14200

Mw. J.W.E. Kouw - secretaris
Singel 32
tel. 16059

Hr. C.J.A. Volgering - penningmeester
Jacoba Pompevliet 63
tel. 15768

Hr. P. van Bergeijk - lid
Ziedewijdsedijk 59
tel. 12252

Hr. W.M. Groenenboom - lid
Voordijk 267
tel. 12617

Mw. G. van Straaten-Kamper - lid
Stationsweg 2
tel. 14825

++++++

LEDENADMINISTRATIE

Hr. A.M. Overwater
Jaagpad 65
tel. 12152

++++++

Gehele of gedeeltelijke overname van artikelen uit het
Contactblad is slechts toegestaan na schriftelijke
toestemming van de redactie

++++++

VAN DE REDACTIE

Op blz. 4 kunt U lezen over ons aandeel aan de Open Monumentendag 1988.

De heren Brinkman en Wesdorp zijn nog niet uitgepraat over Den ouden Dijck; zij behandelen dit onderwerp verder op resp. blz. 5 en 7.

Aansluitend op blz. 10 een acte uit het Heerlijkheidsarchief van Oost- en West-Barendrecht en Carnisse, getranscribeerd door een lid van de Werkgroep Filmarchief J. Schop.

De heer Groenenboom vervolgt de genealogie van de familie Groenenboom op blz. 13.

Hoe het kan vóórkomen, dat in het verleden bijvoorbeeld twee broers toch verschillende achternamen hadden, doet de heer Oldenhof op blz. 18 uit de doeken.

Dat de huisnummers in Barendrecht sedert 1850 ook aan verandering onderhevig zijn geweest, heeft de heer Overwater uitgezocht. Op blz. 24 meer hierover.

We besluiten met de vermelding van een in mei uitgekomen documentatie, eveneens samengesteld door de heer Overwater, op blz. 26.

Het is al weer enige jaren geleden, dat de redactie een inhoud van de Contactbladen 1 t/m 25 samenstelde. Deze inhoud is nu bijgewerkt t/m nr. 35. Wie hiervoor interesse heeft kan een exemplaar verkrijgen bij de redactie, Singel 32 (gratis). Bij toezending per post wordt f 1,20 in rekening gebracht.

En tot slot alvast iets over de Barendrechtsebrug op blz. 27.

BIJ DE OMSLAG

Het door Jan Groenenboom ontworpen familiewapen. Zie voor beschrijving Contactblad nr. 35, blz. 18.

Het verticaal gearceerde gedeelte is in het wapen rood; het schuin gearceerde is groen en de stippen staan voor goud.

BESTUURSMEEDEDELINGEN

Enige tijd geleden kwam het bestuur te weten, dat zich in het Polygoon-filmarchief nog enkele opnamen bevinden, die betrekking hebben op Barendrecht. Het zijn slechts korte fragmenten, maar alleszins de moeite waard ze in bezit te krijgen. Tegenwoordig is het geen enkel probleem meer oude films op een videoband over te nemen en ze op die manier bij voorkomende gelegenheden te tonen. Bij de NOS, waar dit filmmateriaal is opgeslagen, bevinden zich de volgende opnamen:

- 1928: Overstroming (75 sec.);
- 1933: Nieuwe hefbrug over de Oude Maas (45 sec.);
- 1958: Ingebruikneming aardappelwasmachine (80 sec.);
- 1967: Vervoer brugboog voor brug Papendrecht passeert Barendrecht (120 sec.);
- 1968: Heinenoordtunnel in gebruik genomen. Burgemeesters ontmoeten elkaar halverwege (90 sec.).

Maar de kosten van reproductie liggen zeer hoog: namelijk f 25,-- per seconde, exclusief BTW en bijkomende kosten.

De film uit 1933 van de ingebruikneming van de hefbrug zou op + f 2900,-- komen.

Voor onze vereniging, met de komende verhuizing naar en inrichting van de kelder onder het nieuwe gemeentehuis in het verschiep, een te hoog bedrag om zo maar even op tafel te leggen.

Nu is het volgende plan ontstaan:

De trouwe bezoekers van de tentoonstellingen in de kelder Singel 32 kennen de bus waarin Uw giften welkom zijn. Deze giften worden vanaf zaterdag 17 september, Open Monumentendag, bestemd voor de aankoop van de oude films. Op deze dag verwachten we een groot aantal bezoekers; misschien dat we dan al een eind op weg komen voor de aanschaf van vast één film. En.... misschien is er een Barendrechts bedrijf, dat als sponsor wil optreden voor het ontbrekende bedrag.

We houden U van de stand van de binnengekomen giften op de hoogte!

Het thema oude films roept ook vragen op over het nog voorhanden zijn van oude opnamen bij particulieren.

Bezit U, een familielid of vriend zo'n oude film, dan kunt U een van de bestuursleden hiervan in kennis stellen. Wellicht is het mogelijk de film te lenen voor reproductie, en op die manier voor een groter publiek toegankelijk te maken.

We zijn benieuwd (en rekenen op Uw hulp)!!

J.W.E. Kouw

+ + + + +
+ + + + +
+ + + + +

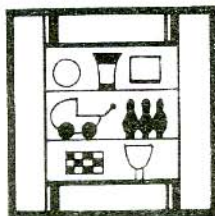
NIEUWE LEDEN

De volgende personen hebben zich als lid van onze vereniging aangemeld:

10-6:	mw. P.M. Dijkstra-v.d. Herik	Barendrecht
	mw. M. Putters-Bakker	"
	hr. L. Versluis	"
	hr. L. Smit	"
11-6:	hr. P.C.A. Kallenbach	"
13-6:	hr. J.C. Capelle	"
	mw. W.M. de Wit-Nugteren	"
15-6:	hr. S. Zwaal	"
	mw. G.P. Heezen-van Opstal	Rhoon
	hr. A. v.d. Pols	"
	hr. M.J. den Haan	Barendrecht
16-6:	hr. K. Groenenboom	Rhoon
27-6:	mw. J. Kraaijeveld	Barendrecht
28-6:	mw. A. Barendregt-v.d. Wulp	Maasdam
11-7:	hr. A. Maliepaard	Ridderkerk

De totaalstand is nu: 344 leden.

WERKGROEP TENTOONSTELLINGEN

De tentoonstelling "Het Paard vroeger" trok 87 belangstellenden. De grootste toeloop was op de dag van de paardenmarkt zelf.

Tijdens de komende tentoonstelling zal het bezoekersaantal ongetwijfeld veel hoger liggen.

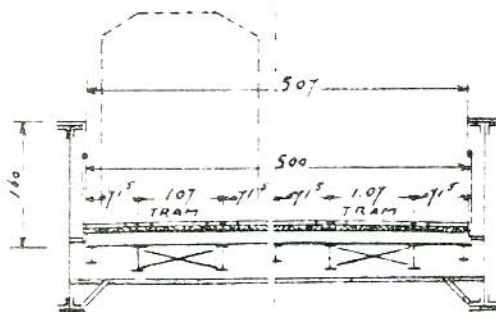
Zoals reeds eerder vermeld is ter gelegenheid van Open Monumentendag 1988 voor een verdwenen monument gekozen: de Barendrechtsebrug, waarvan in 1888, dus 100 jaar geleden, de bouw werd beëindigd.

We hebben reeds enkele foto's van de brug voor de tentoonstelling ontvangen en Rijkswaterstaat te Dordrecht was zo vriendelijk ons documentatie, waaronder enkele bouwtekeningen van de hefbrug, uit de jaren 1930 tot 1945 ter beschikking te stellen. Mocht U nog iets gevonden hebben dat herinnert aan de brug, dan zouden we dat graag zo spoedig mogelijk ontvangen, in verband met het inrichten van de tentoonstelling. (Singel 32).

Op zaterdag 17 september, Open Monumentendag, bent U vanaf 10.00 uur tot 17.00 uur welkom. Daarna kunt U het geëxposeerde nog bekijken op woensdag-, vrijdag- en zaterdagmiddag van 15.00 tot 17.00 uur tot en met 29 oktober 1988.

In verband met de te verwachten drukte op 17 september zou het prettig zijn als we met twee personen de bezoekers konden ontvangen. Wie wil die dag een uurtje aanwezig zijn op Singel 32? Gaarne Uw telefoontje.

J.W.E. Kouw
tel. 16059

B - DRAA BRUG.

HET VROEGERE DORP BARENDRECHT: WAARHEID OF MYTHE? (SLOT)

Het is te waarderen, dat op mijn bijdrage onder dezelfde titel in het Contactblad van juni j.l. is gereageerd. De inhoud van de bijdrage van de heer Wesdorp, eveneens verschenen in het Contactblad van juni 1988, geeft mij aanleiding tot enkele opmerkingen.

Mijn eerdere kanttekeningen zijn als volgt samen te vatten:

Er zijn tot op heden te weinig gegevens bekend om te stellen dat op het eilandje "Den ouden Dijck" een dorp met kerk heeft gelegen. De vraag of in Barendrecht een eerder dorp met kerk op een andere plaats heeft bestaan, is niet aan de orde geweest.

De reactie van de heer Wesdorp gaat enkele keren die richting uit. Ook de titel van zijn bijdrage suggereert dat, nu deze luidt: "Het vroegere dorp Barendrecht: waarheid en geen mythe".

Ik heb gepoogd te zoeken wat ons bindt en niet wat ons scheidt en ik meen dat ik dat ook gevonden heb. Immers de bewering van de heer Wesdorp dat de eerste Barendrechtse kerk kort na 1264 werd gebouwd op het eiland "Den ouden Dijck" (Contactblad van december 1987, blz. 11) moet zijns inziens zo worden gelezen, dat die eerste Barendrechtse kerk een andere was dan de huidige Dorpskerk. Mijns inziens is dat niet anders uit te leggen dan dat de heer Wesdorp het eens is met mijn conclusie, dat er tot op heden te weinig gegevens bekend zijn om te stellen dat op het eilandje "Den ouden Dijck" een dorp met kerk heeft gelegen.

Over de hoofdzaak bestaat dus geen verschil van mening meer; toch wil ik ingaan op enkele passages.

In de eerste plaats heb ik aangegeven, dat in de tijd gezien, er sprake is van getuigenverklaringen uit 1559 en daarna van een tekening die zo'n 66 jaar jonger is (1625).

Door die twee gegevens om te draaien ontstaat het gevaar, dat als volgt wordt geredeneerd: uit een oude kaart (1625) blijkt de benaming "Den ouden Dijck" en dat wordt tevens bevestigd door getuigenverklaringen uit 1559; twee aanwijzingen derhalve, die elkaar versterken.

Mijn waarschuwing/nuancering daartegen hield in, dat het één, de latere aanduiding op de kaart, een gevolg zou kunnen zijn van het eerste, namelijk de oudere getuigenverklaringen.

In dat geval heeft de benaming op de kaart veel minder waarde en moeten we het vooral doen met de getuigenverklaringen.

Op de waarde van de verklaringen duidt mijn tweede opmerking. Niet weersproken wordt dat die verklaringen onderling een tweetal verschillen vertonen. Voor mij was en is dat aanleiding om daar betrekkelijke waarde aan te hechten. De heer Wesdorp negeert de ene verklaring. Kennelijk past de andere verklaring in zijn voorstelling, dat de plaats van de eerdere kerk op het eilandje was. Als argument wordt de gemeenplaats gebruikt, dat algemeen bekend is, dat getuigenverklaringen bij geen enkel recherche-onderzoek eensluidend zijn. Voor mij is het duidelijk, dat de historie van Barendrecht niet gebaat is met een dergelijke stelling.

De tekeningen uit 1625 en 1643. De gegevens hierover zijn summier. De heer Schop schrijft over kopieën van kaarten uit 1625 en 1643. Dat leidde tot mijn oproep om nadere gegevens. De verdienste van de heer Wesdorp is, dat hij ontbrekende gegevens verstrekt over de tekening uit 1625, die door J. Simonssen InderVelde is vervaardigd en in 1698 is overgetekend door Abel de Vries. Er is geen reden aan de betrouwbaarheid van tekenaar Abel de Vries te twijfelen. Doch daarmee is nog niets gezegd over de betrouwbaarheid van de tekening uit 1625: mogelijk daarin voorkomende onjuistheden zullen niet gecorrigeerd zijn, maar gewetensvol overgenomen.

Bekend is overigens, dat Abel de Vries, ook in 1698, van hetzelfde gebied een originele tekening vervaardigde. Het komt mij voor, dat die twee tekeningen voor hetzelfde doel in 1698 werden vervaardigd. Welk doel dat was, is mij niet bekend.

Over de tweede kaart, die uit 1643, die de heer Schop heeft gezien en gebruikt bij zijn navorsingen, zijn geen nadere gegevens bekend.

Tot slot nog dit. Als het gaat over de vraag of er in het begin van de late Middeleeuwen in de omstreken van het huidige Barendrecht een woongemeenschap bestond, is

er geen twijfel. Tot die woongemeenschap behoorde ook een kerk. Diverse schriftelijke bronnen duiden daarop. In het kader van deze bijdrage ga ik daar niet verder op in. Waar dat dorp met kerk precies gelegen heeft, is thans nog niet duidelijk. Diverse lokaties komen daarvoor in aanmerking.

Het eilandje "Den ouden Dijck" zou er één van kunnen zijn.

K. Brinkman

HET VROEGERE BARENDRECHT, OVER EN UIT.

Blijkbaar moet ik de heer Brinkman in zijn artikel "Het vroegere dorp Barendrecht, waarheid of mythe?" niet goed hebben begrepen, zo concludeer ik na lezing van zijn voorgaande bijdrage.

In ieder geval stemt het tot genoegen, dat wij beiden het bestaan van het vroegere Barendrecht niet bestrijden! Akkoord!

Niet alle vragen van de heer Brinkman zijn door mij beantwoord, want hij vroeg meer dan ik ineens kon beantwoorden. Het komt me voor, dat het goed is om op één ervan terug te komen, omdat die essentieel lijkt in deze kwestie.

Dat is de vraag of er niet een oudere kaart is dan die van 1625. Het is inderdaad bijzonder te noemen, dat er van deze contreien een zogenaamde schilderskaart bestaat, omdat die tamelijk zeldzaam zijn. In het Algemeen Rijksarchief te Den Haag bevindt zich de zogenaamde kaartenverzameling Hingman. Onder nr. 2125 treffen wij een panoramische schildering van Barendrecht aan (zie de, helaas niet zo duidelijke, afbeelding op blz. 9).

Schilderskaarten dateren van vóór de tijd van de landmeters die door middel van driehoeksmetingen een plattegrond tekenden. Men schilderde als het ware vanuit een hoog standpunt het af te beelden gebied. Bij de betreffende kaart zijn dat de polders Binnenland met de Ziedewij, gezien van het Noorden naar het Zuiden. Het Buitenland is er nog niet op bedijkt en vertoont een vaal-gele kleur met een bruine rand (slik?) omzoomd naar het Zui-

den. De polder Ziedewij ligt er wel bedijkt bij, doch het land is eveneens vaal-geel gekleurd (maar wel verkaveld). Aangezien het Binnenland fraai groen is afgebeeld en verkaveld, vermoed ik dat de gele "couleur" op een riet- of ruigtevegetatie duidt. Dientengevolge kunnen we vermoeden, dat de Ziedewij ten tijde van het vervaardigen van de kaart nog niet in cultuur was gebracht. Daarbij denk ik aan de toestand van de Noordoostpolder, die tijdens de tweede wereldoorlog door zijn oneindige rietvelden een mooie plaats was om in onder te duiken. We kunnen zodoende de kaart toch enigszins dateren. Hij moet na de bedijking van de Ziedewij zijn vervaardigd en omdat ook de dorpskerk staat afgebeeld zelfs na 1512. Daar het Buitenland nog niet bedijkt is, is hij van vóór 1551. Gelet op de genoemde mogelijke vegetatie zou het dan voor de hand liggen, dat de datum dichterbij 1512 dan bij 1551 ligt.

Wat is er nog meer op deze kaart afgebeeld? Ja zeker, de rivier: de oude maze en in deze rivier een drietal eilanden. Het meest westelijke is onbenoemd, het middelste is verlucht met de naam "den ouden dijck", terwijl het derde eiland, tegenover Heerjansdam gelegen, wel van een naam is voorzien, doch die is op mijn foto onleesbaar. (Overigens ligt het duidelijk meer naar de Puttershoekse wal dan aan de Heerjansdamse.)

Verder zijn er nog zeilende driemasters en een geankerd liggende dito, een aantal van een spriettuig voorziene scheepjes (hoogaarsen?), roeiboten van waarschijnlijk vissers en een heleboel loodrecht op de stroomrichting staande staketsels, vermoedelijk zalmsteken of iets dergelijks, te zien.

Waar het echter om gaat is het feit, dat wij dus op een kaart, die van vóór de tijd van het proces van 1559 dateert, duidelijk de naam van Den ouden Dijck zien, het overblijfsel van de vroegere ringdijk van de Riederwaard, zoals die in 1288 reeds moet hebben bestaan, immers, geen heemraadschapsstatus is denkbaar zonder een aaneengesloten bedijking.

Helaas is het niet mogelijk om van deze schilderskaart een goede fotokopie te maken.

A.G.W. Wesdorp

2/25 Hing m. a. s.

HEERLIJKHEIDSARCHIEF VAN OOST- EN WEST-BARENDRECHT EN
CARNISSE. ACTE 224.

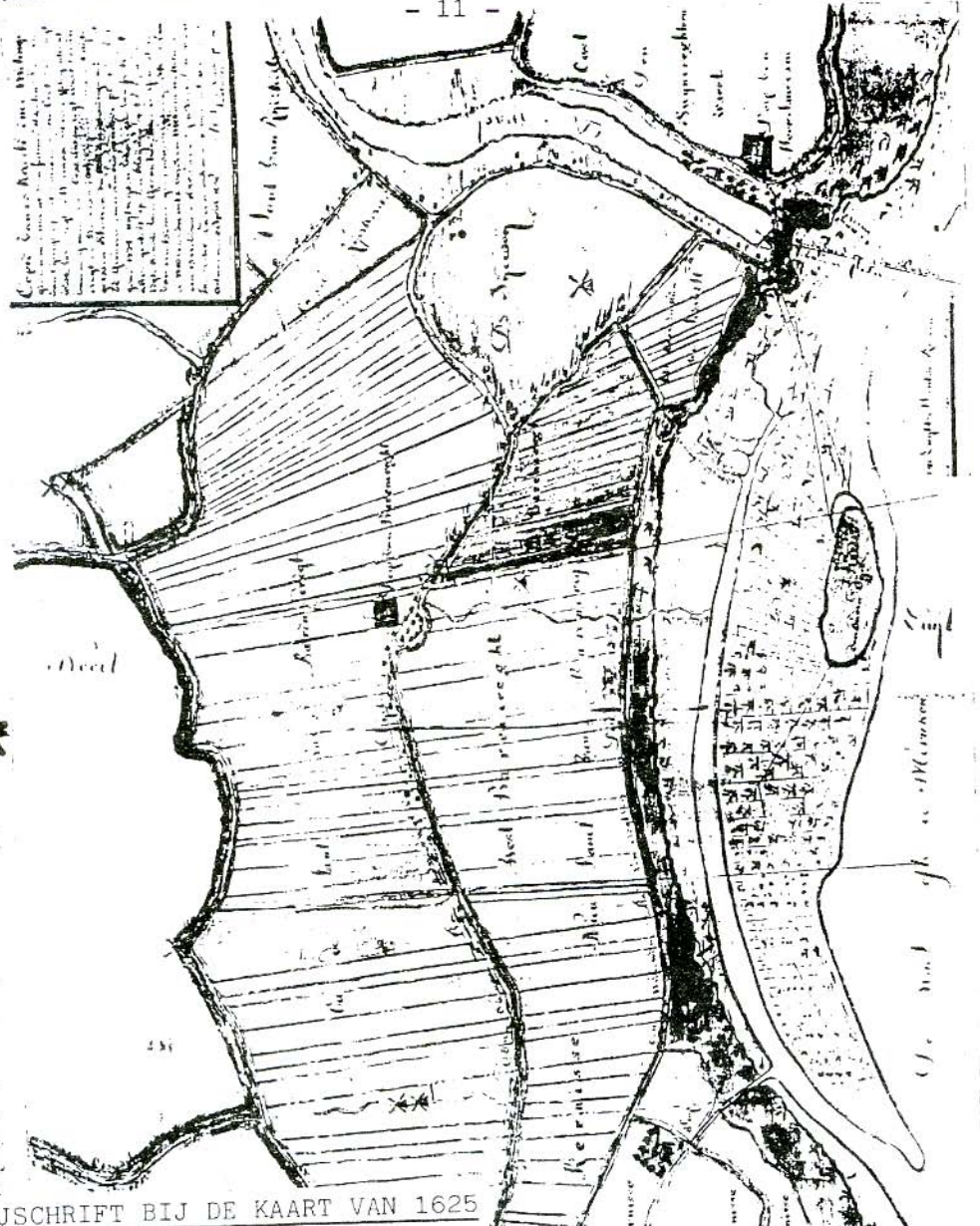
Verklaring van den Ouden Dijk en sluis waar de aanhe-
ling van de Zwijndrechtse dijk met den Ouden Rieder-
waardse zeedijk van voor 1421 in 1331 heeft plaats ge-
had.

++++

Op huyden den 6e Octobris 1622 Dijkgraven en de Hooge
dijkHeemraaden van Oost ende West Barendregt met Carnis
reisende van Dordrecht naar Barendregt, om gemene lants-
saken te verrichten, sijnde Binnenlandsche Hooge Dijk
Heemraaden metten waersman ende Adriaen Hendricks Out-
raat Schout aldaar ende secretaris van Dijkgraaf ende
Hooge Dijk Heemraaden die voornoemden van Dordrecht in
het gemoet gecomen opte Steenen Dijk leggende onder Ba-
rendrecht bij Heer Jansdam, heeft Aerent Maertens Am-
bachtsheer van Barendrecht, Dijkgraaf van West Baren-
drecht ende Carnis aldaar versocht dat de voorz. Heeren
hun souden believen te informeren waer den Ouden Dijk
die men vandaer zeer wel zaggh leggen, mogte aangescheelt
geweest zijn, aen de Swijndrechtsche dijk voor de groo-
te inundatie van jaere 1421 ten welcke tijde de voorseg-
de dijk is deur gebroocken, soo hebbende voornoemde
Heeren aldaer aengesproocken diversche personen, ende
onder anderen eenen Pluen Florisse, martschipper op
Dordrecht ende hem gevraeght of hij niet en hadde hooren
seggen ofte eenige kennisse hadde dat in den dijk voor
de Waele gelegen hadde een sluyse waer deur de Waele uyt-
waterde naer zee, verclaerde dat hij zijn moeders moeder
als die leefde wel dickwils hadde hooren seggen, dat in
den dijk voor de Waele gelegen hadde de voorsegde sluy-
se ende dat haer dat zeer wel gedachte, dat hij oock
selver hebben te maecken zeeckere dijk ende buijtendijcx
aerde steeckende gevonden heeft de paelen van de wangen
van de sluijs ende dat de sluijs gelegen hadde omtrent
het huijs daer Inghen Bastiaenen nu woont, dat de Vlijete
uijtwaterde Zuijtwuert aen, 't welck Leendert Cornelisse
ende Adriaen Henrick Willemse Hooge Dijk Heemraaden
ende den voornoemde Schout hoorende verclaerden dat sij
luijden dat oock menigmael hadden hooren seggen ende
voor seecker ende vast gehouden werde, dat de Wael al-
daer deur de sluijse uijtgewaetert hadde, aleer de
sluijse daer nu de Waele deur uijtwaetert op ten Oos-

Gegevens betreffende de kaart van 1625
 De kaart van 1625 is een kopie van een kaart die in 1625 is vervaardigd. De kaart is een topografische kaart van een gebied in de provincie Overijssel, Nederland. De kaart is getekend door de cartograaf Willem Blaeuw. De kaart toont de rivier de IJssel, de stad Assen en de omgeving daarvan. De kaart is een belangrijk document voor de geschiedenis van de regio.

BIJSCHRIFT BIJ DE KAART VAN 1625

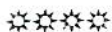
Het hierbij weergegeven proces-verbaal van de ontmoeting tussen de ambachtsheer van Oost-Barendrecht, Arent Maertens en een groep personen op de hoek van de Steenen Dijck (Noldijck) en de gekopieerde kaart van 1625, die hierbij is afgedrukt, zijn naar we m.i. kunnen aannemen gerelateerd aan de in het proces-verbaal genoemde paaltjes. Arent Maertens wilde hiermede de plaats van zijn eiland fixeren, omdat eb en vloed het lieten "wandelen".

tendam geleijt werde. t Welck bij Dijckgrave ende de Hooge Dijck Heemraden voornoemt geconsidereert ende overwogen sijnde met meer andere redenen aldaer verhaelt nyet anders conden oordeelen, dat den voornoemde Ouden Dijck van Barendrecht geinundeert in het voornoemde jaer 1421 is aangeheelt geweest aen de Westschenckel van den Swijndrechtsche dijck, ende hoewel schijnt dat den selven Ouden Dijck vrij heel Nortwaerts aen den selven Schenckel soude moge aengeheelt geweest sijn, nochtans, omme te verhoeden den Questieën alreede ontstaen tusschen den voornoemde Ambachtsheer van Barendrecht ter eenre, die seijt bij titule van sijne Leenbrieven ende bij den Prince van de Lande sijne voorsaten gegeven te sijn, ende oversulxs hem te competeren, den uijterdijck van Barendrecht, dat is zo hij seijt, al wat buijtendijcxs bujten denselven Ouden Dijck gelegen heeft, gelijk de Ambachtsheeren van Swijndrecht uijt crachte van gelijke tijtele van de Prince bujten den dijck van Swijndrecht gebruijcken ende genijeten, behalven dat de ingelanden van Swijndrecht twaelf roeden uijterdijcxs hebben, ende de ingeerfdn van de weden op comende landen ter andere zijde, die pretenderen haer op comende landen te moeten strecken al verde voorbij den Suijtwest-houck van den Steenen Dijck Zuijtwachts aen, Soo hebben dijckgraaf ende Heemraeden voornoemt geordonneert ende belast François Sijmons van der Velde gesworen Lantmeter van Zuijt Holland aldaer present een teijcken te snijden op de gordingen voor de Steendijck leggende tegens een punt van denselven dijck, t welck in onze presentie gedaen is, om van daer Zuijtwestwaerts te reeden op ten bujtencant van den .....

Ouden dijck voorsegt, den bujtenbermsloot van den selven Ouden dijck, ende dan voorts Noortwaerts den bujtenberm, den dijck, den binnenberm, ende binnenweeteringen tzamen ter breete van 12 roeden, gelijk men hout dat den selven Ouden dijck, met sijnen bujten ende binnenbermen, den buytenberm sloot ende binnenweeteringen geweest is.

Aldus gedaen bij Dijckgrave ende Hoogedijck Heemraeden van Barendrecht ten daege ende jaere als boven, ter ordonnantie van dijckgraaf ende Heemraeden bij mijn Schout ende Secretaris geteijckent;

A.H. Outraat

GENEALOGIE GROENENBOOM. II.

Deze keer willen we met Willem Groenenboom, stamvader van de takken A, B en C en broer van Pleun Groenenboom, verder gaan. Willem, jongeman van Rhoon, vestigde zich ook in Carnisse. Hij trouwt hier op 30 november 1683 met Neeltje (Crom(m)endijk), jongedochter van Carnisse. Op 8 mei 1683 transporteerde Bastiaan Pieterszn aan Willem Leendertszn Groenenboom een huis en de melurotie* van dijk-erf onder Carnisse. Dit goed was aan de oostzijde belend aan het land van Maarten de Vos, aan de west- en zuidzijde aan de gemeenlantsedijk en aan de noordzijde aan de watering. De koopsom bedroeg f 300,-- en diezelfde dag tekende Willem een schuldbrief voor f 290,-- , die met f 25,-- jaarlijks zou worden ingelost. Op 2 januari 1713 werd deze schuldbrief geroyeerd, maar Willem was toen al overleden namelijk op 29 februari 1703. Bij deze koop tekende Willem nog een schuldbrief ter grootte van 100 Carolus guldens, die zou worden gebruikt voor betaling van een gedeelte van het voornoemde huis. Als borgstelling gaf hij op drie hont land in het Binnenland van Oost-Barendrecht.

Dit boerenbedrijf, dat Willem toen kocht is tot 30 april 1830 in het bezit van de Groenenbomen gebleven. Uit oude notariële akten blijkt, dat dit bedrijf hoogstwaarschijnlijk gestaan heeft op de plaats tegenover Café het 't Schaapje, waar achtereenvolgens de families C. Vos, timmerman, Van Hengel en Rien de Haan woonden. Het is de plaats waar nu de Heulweg op de Voordijk uitkomt.

Steeds als ik over die plek rijd, realiseer ik me, dat dit een historisch stukje grond is voor al de Groenenbomen, die nu in Barendrecht en omgeving wonen.

Aan Willem en Neeltje werden op die plaats acht kinderen geboren. De oudste zoon, Leendert, geboren 26 april 1682 en de vijfde zoon Wouter, geboren 22 januari 1690, overleden jong. De andere kinderen waren: Jacob, Gerrit, Jan, Wouter, Leendert en Lijntje. Jan trouwt met Jannigje Brouwer, beiden zijn onder Carnisse overleden en op 3 september 1723 tegelijk begraven. Is er toen een ongeluk gebeurd of zijn zij door ziekte overleden? We weten

*Melurotie = Alles wat er bij behoort.

het nog niet. Op 16 maart 1728, dus ruim vier jaar na het overlijden van Jan en zijn vrouw, komen drie broers, namelijk Jacob, Gerrit en Wouter bij de schout en gerechten van Carnis als oppervogden van 's Heerenwegen over de "naergelaten weeskinderen van Jan en Jannetje". Uit de akte die dan wordt opgemaakt blijkt, dat het huis en schuertie alsmede een dijkerf dat aan hen toebehoorde, worden overgedaan aan de jongste broer Leendert voor f 253,--. Ook dit huis moet gezien de omschrijving van de ligging dicht bij de ouderlijke woning gestaan hebben. Leendert (tak C) komt daar dan wonen. Een zoon van hem, Jan, geboren 12 juli 1722 trouwt de eerste keer met Marijgje Schilperoort uit Rhoon. Zij overlijdt op 16 mei 1766 en Jan trouwt nog in dat zelfde jaar op 12 oktober met Lijntje van Luik uit Charlois.

Uit dit huwelijk wordt één kind geboren, Marijtje, op 1 februari 1767. Deze Marijtje trouwt op haar beurt met Pleun Tempelaar (30 oktober 1789). Uit een akte van 26 februari 1818 weten we, dat dit echtpaar de boerderij, nu Middeldijk 115, koopt; de boerderij waar ondergetekende geboren is en waar mijn broers en zuster nu nog wonen. Waarom deze verklaring? Wel, in een notariële akte van 21 augustus 1756 koopt bovengenoemde Jan van Jacobus Leeuwenburg een huis en erf staande en gelegen in de Korte Buert voor 300 gulden; met die aanduiding weten we uit andere akten, dat het daarbij gaat om het stuk Middeldijk waar nu P.M. de Graaf, J.H. Vis, de families Groenenboom, Bravenboer en De Vries wonen; respectievelijk op de nummers 113a, 113, 115, 117 en 119.

Een zoon van Jan uit zijn eerste huwelijk is Leendert, geboren 26 november 1758, die later heemraad is in Carnisse. Deze Leendert behoorde tot de welgestelden, gezien het bedrag dat hij betaalt bij zijn huwelijk, eerst met Lena Tol en na haar overlijden met Niesje Streefkerk. Een zoon van deze Leendert is Jan, geboren 12 december 1806, die later boer wordt in Grote Lindt. Een nazaat van hem is Leendert, geboren 28 september 1836, die met Zoetina Cornelia v.d. Berg trouwt. Zij wonen weer in Barendrecht en voor de Groenenbomen, die halverwege de Middeldijk, aan de Voordijk en aan de Dordtsestraatweg wonen, is dat in hun stam al wat bekender terrein.

We gaan nu weer even terug naar de eerste zoon, namelijk Jacob (tak A). Vader Willem stierf jong, hij was pas 48

jaar. Jacob is dan twintig jaar en het is aannemelijk, dat hij de taak van zijn vader op het bedrijf, tegenover Café 't Schaapje, overneemt.

Achttien jaar later, op 12 mei 1721, gaat hij met zijn broer Gerrit naar de notaris. Jacob blijkt dan in Rhoon te wonen op de boerderij Noordburg. De boerderij bestaat nog (Nieuweweg 7) en wordt bewoond door de familie Boer. Gerrit woont in Carnisse.

Jacob draagt op en staat af ten behoeve van zijn broer het ouderlijke bedrijf voor f 600,--; hij heeft het dus zeer waarschijnlijk eerst gekocht en later weer verkocht aan zijn broer Gerrit, op wie we in een derde artikel terugkomen.

Jacob trouwt op 14 mei 1713 met Neeltje Kranenburg, geboren te Carnisse. Hun eerste kind wordt in Rhoon geboren, dat is Cornelis en uit een kind van hem komt de stam, die nu in Ridderkerk woont, voort. Van een ander kleinkind van Jacob, Arie, geboren 31 mei 1779, weten we dat hij in Rhoon op de splitsing van de Oudeweg en de Rijsdijk heeft gewoond. Tegenwoordig wonen daar de gebroeders Oosthoek.

Deze Arie trouwde op 8 mei 1803 met Maria Barendrecht uit Rhoon. Zij waren, evenals haast alle Groenenbomen, boer.

Uit oude koopcontracten, die ik bij de gebroeders Oosthoek mocht inzien, blijkt dat Maria deze boerderij had geërfd van haar grootvader van vaderszijde. Uit dit huwelijk worden veertien kinderen geboren, waarvan er vier jong overlijden. Vier van hun kinderen worden boer in Oud-Beijerland, één boer in Rhoon, één in Poortugaal, één in IJsselmonde, één in Charlois, één boerin in Bleiswijk en één winkelier in Oud-Beijerland. Op 5 februari 1826 overlijdt Maria. Twee jaar later op 25 januari 1828 trouwt Arie opnieuw met de 21 jaar jongere Adriantje Blijdorp. Zij was geboren op 6 september 1800. Uit dit huwelijk worden acht kinderen geboren, waarvan er drie jong overlijden. Arie was naast vader van het grote gezin aan de Rijsdijk, ook beëdigd taxateur en diaken in Rhoon. Hun zoon Jan uit het tweede huwelijk, geboren 30 maart 1837, trouwde met Pleuntje van Gelder uit Charlois. Zij worden boer in Oost- en West-Barendrecht: het boerenbedrijf aan de Achterzeedijk, Hoeve Dijkzicht, stond vorig jaar in de belangstelling in verband met opgravingen.

Na hem komt zijn zoon op dat bedrijf en daarna diens zoon, Cor Groenenboom.

De jongste zoon van Arie en Adriaantje was Gijsbert. Hij trouwde met Pieterrella van Gilst en zij boerden in Rijs-oord vlak bij de molen. Zij hadden acht kinderen, waarvan drie jong overleden. Zij bezaten ook land in Kijfhoek en al spoedig zijn zij daar gaan wonen naast de kerk. Pieterrella stierf toen zij 42 jaar oud was op 6 juni 1877. Gijsbertus trouwde achttien maanden later opnieuw met Cornelia van Lugtenburg. Uit dit huwelijk werden elf kinderen geboren, waarvan er acht in leven bleven. Bij elkaar dertien kinderen in leven daar in de polder van Kijfhoek. Ze molken de koeien, karnden de melk en de produkten werden door de oudste dochters verkocht in Dordrecht. Zij waren naast boer ook melkhandelaar zoals veel Groenenbomen in hun leven waren. Ik zie het al voor me: in de winter met gladde wegen en sneeuw, iedere dag naar Dordrecht, over het veer bij Zwijndrecht misschien. Maar dan moest wel eerst het paard scherp worden gezet; met puntige nagels in de hoefijzers bij gladde wegen of met stiften bij sneeuw. Dat was vaak een heel karwei. Behalve de oudste dochter Adriaantje, die in Nederland blijft, vertrekt de hele familie naar verschillende plaatsen in Amerika, de een na de ander, en zorgen daar voor uitgebreide familiegroepen.

De oudste zoon van Arie Groenenboom en Maria Barendrecht was Cornelis. Hij trouwt met een boerendochter uit IJsselmonde. De eerste twee kinderen worden daar geboren, daarna verhuizen ze naar Charlois. De bekende bodedienst Groenenboom op Charlois is opgericht door één van hun kinderen. Anderen hebben later een boerenbedrijf annex varkensmesterij, graanhandel en een kruidenierswinkel aan de Schulpweg in de polder "De Plompert", tegenover het huidige bejaardentehuis "Sonnenburg". In deze tak vinden we een dokter en dichterlijk aangelegde personen. Ze woonden later aan de Charloisse Lagendijk (Driemanstee), Rhoon en Spijkenisse.

Hierbij zou ik het nu willen laten, om dan de volgende keer Gerrit onder de loep te nemen. Zij bleven op één zoon na, trouwe inwoners van Barendrecht.

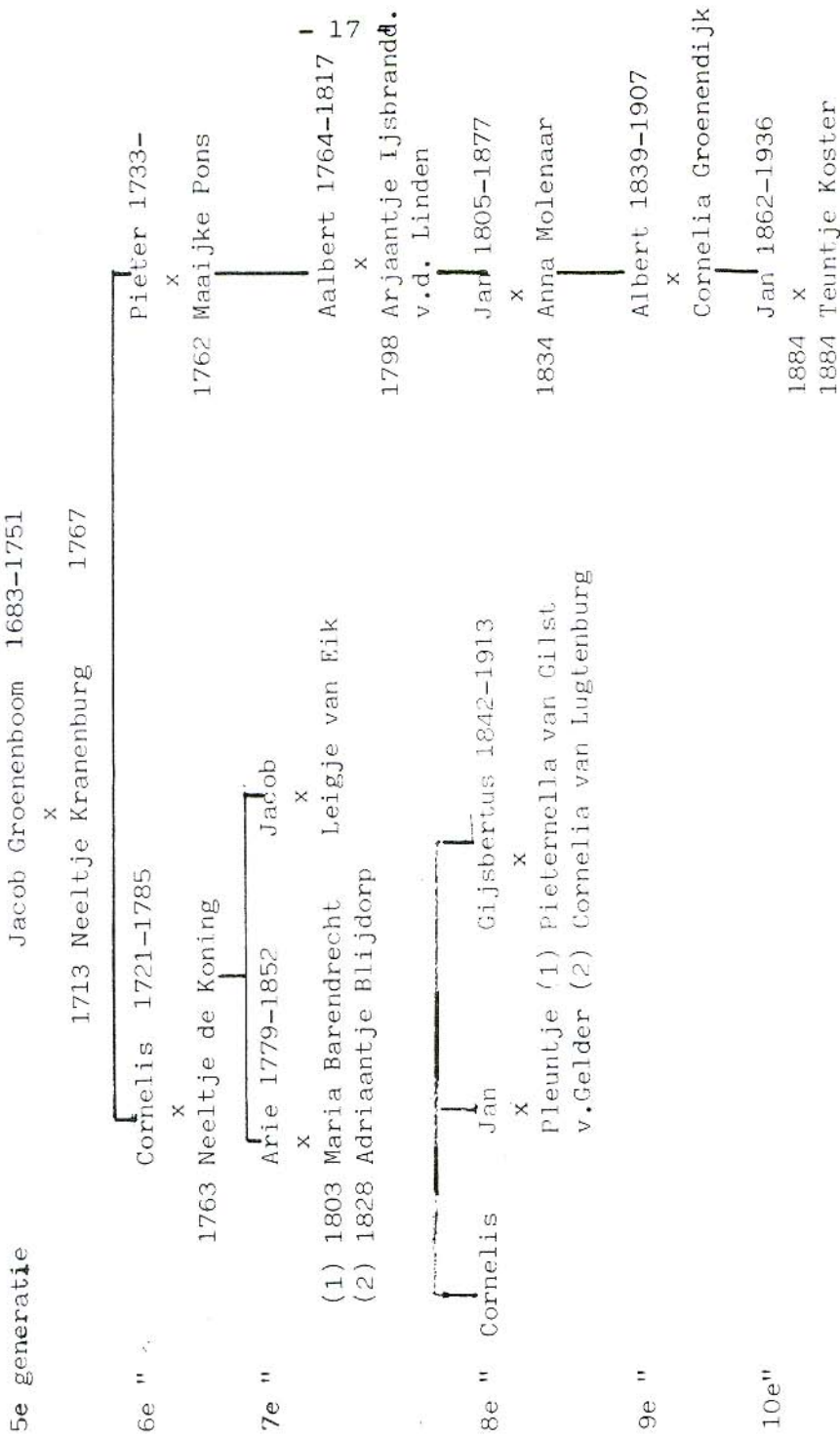
P. Groenenboom

TAK A

=====

HET ONTSTAAN VAN DE FAMILIENAMEN IN BARENDRECHT IN DE
17e EEUW

Ongetwijfeld zullen veel leden van onze vereniging en vooral de "geboren en getogen" Barendrechtse in het bezit zijn van het boekje "De Barendrechtse doop- en trouwakten in de 17e eeuw" (A.M. Overwater, 1986). Zij kunnen dan dit boekje als puzzelboekje gebruiken. Wat is namelijk het geval? In de tweede helft van de 17e eeuw gaan veel vadersnamen (patroniemen) over in achternamen. Aanvankelijk werden de achternamen vrijwillig ingevoerd. In de tijd van Napoleon, in 1811, moest iedereen die nog geen achternaam had er een aannemen. In onze streek hadden veel mensen al een achternaam. Bij het maken van een genealogie moeten we er op bedacht zijn, dat niet aan elkaar verwante families een zelfde achternaam kunnen dragen. Het is ook mogelijk, dat wel aan elkaar verwante families niet dezelfde achternaam hebben behouden, doordat bijvoorbeeld twee of meerdere broers een verschillende achternaam hebben gekregen. In het Rotterdams Jaarboekje 1961 kwam ik op blz. 199 het volgende tegen:

"Een andere Delfshavenaar met belangrijk nageslacht is Pieter Ghijsbrechtsz; zijn drie zoons laten elk een geslacht na met een andere familienaam, namelijk Ghijsbrecht het geslacht Elsenwael, dat zich te Rotterdam vestigt; Jacob die zich De Coning noemt wordt burgemeester te Brouwershaven; de derde zoon Adriaen is de vader van de Rotterdamse vroedschap Clement Adriaensz. van Stolck, overleden in 1601."

Voor de aardigheid heb ik een aantal overgangen opgezocht en gevonden. Hierna volgen een aantal vadersnamen die zich ontwikkeld hebben tot familienaam. De gebruikte afkortingen hebben de de volgende betekenis: ag = aangifte; tr = trouwen; ged = gedoopt; ot(r) = ondertrouw; j.m. = jongeman; j.d. = jongedochter.

BRAVENBOER

ag/tr. 22- 9-1654 - Cornelis Cornelisse - j.m. uit West-Barendrecht
Maria Geene - j.d. van IJsselmonde
ged. 26-12-1655 - Arijaentie - idem

- ged. 8- 9-1658 - Geertruijt - idem
ged. 28- 9-1659 - Geene - idem
ged. 27- 4-1664 - Johannes - idem
ged. 14- 3-1666 - Machteltie - Corn. Corn. Bravenboer
Maria Geene
ged. 29- 9-1669 - Heijnderick - idem
ged. 20-12-1671 - Geen - idem
ged. 4- 2-1674 - Mees - idem
ged. 18- 4-1677 - Neeltje - idem

BRAVENBOER/LANGEBAERT

- otr. 18-10-1670 - Dirck Hendrikse - j.m. van W.B.
Aechtie Leenders - j.d. van W.B.
ged. 25- 1-1671 - Marichie - Dirck Heijn alias Bravenboer
Aechie Lenders
ged. 15- 4-1674 - Marijge - Dirck Heijn Bravenboer
Aechie Leenders Langeb.
ged. 20-10-1675 - Jannetje - Dick Heijndricks
Aechie Leenders
ged. 12- 1-1681 - Leendert - Dirck Heijndricks
Aechie Ldrts. Langebaert
ged. 13-12-1682 - Jannetie - Dirck Heijndricks
Aechie Ldrts. Langebaert

BROUWER (1)

- tr. 17- 3-1680 - Heijndrick Joris - j.m. van Oost-Barendrecht
Pietertje Louwen - j.d. van Charlois
ged. 2-11-1681 - Joris - idem
ged. 30- 7-1684 - Lijsbeth - idem
ged. 30- 4-1687 - Louweris - Heijndrick Jorisse Brouwer
Pietertje Louwe
ged. 29- 8-1688 - Jannetje - idem - Brouwer
ged. 2- 3-1692 - Louris - Heijndrick Jorisse
Pietertje Louwe

BROUWER (2)

- tr. 6- 5-1686 - Gerrit Jorisse - j.m. van Oost-Barendrecht
Ridderkerk Meijnxie Ariens - j.d. van Ridderkerk
ged. 10-11-1686 - Jannetje - Gerrit Jorisse
Meijnxie Ariens
ged. 7-11-1688 - Neeltie - idem
ged. 17- 9-1690 - Joris - idem

ged. 21- 9-1692 - Arij - Gerrit Jorisse Brouwer
Meijxjie Ariens

ged. 15- 4-1696 - Jannetie - idem - Brouwer

ged. 19- 1-1698 - Margriet - idem - Brouwer

Opmerking: Wanneer we de doopgetuigen van Brouwer (1)
en (2) bekijken dan kunnen we er vrij zeker
van zijn, dat Brouwer (1) en (2) broers van
elkaar zijn.

GROENENDIJK

tr. 21- 7-1675 - Frans Dircks - j.m. van Barendrecht
Annetje Gerrits - j.d. van Barendrecht

ged. 3-11-1675 - Dirck - idem

ged. 27-12-1676 - Gerrit - idem

ged. 14- 9-1681 - Maeljke - idem

ged. 26- 3-1684 - Pietertje - idem

ged. 29- 9-1686 - Ariaentje - idem

ged. 26-10-1689 - Geerighie - Frans Dircks Groenendijk
Annetje Gerrits

ged. 18- 1-1693 - Cornelis - Frans Dirckx
Annetje Gerrits

HORDIJK (1)

tr. 14-11-1621 - Lodewijck Lauwens - j.g. van de Hordijk
in IJsselmonde
Adriaentge Maertens - j.d. van B'drecht

ged. 26- 2-1623 - Annetje - idem

ged. 16- 2-1625 - Lijntge - idem

ged. 7- 3-1627 - Adriaen - idem

ged. 20-10-1630 - Neeltge - idem

ged. 17- 4-1633 - Annetge - idem

tr. 10-10-1638 - Lodewijck Lauwe - wdn. van Adriaentge
Maertens
Barchien Jacobs beide wnd. Barendrecht

tr. 25- 8-1660 - Lodewijck Lrns Hordijk - wednr. Burrig-
je Jacobs
Marrichie Sim. Splinter - wed. Arij
Jacobs Kerkhov

HORDIJK (2)

- ag/tr. 24- 5-1654 - Arij Cornelisse - j.m. van IJsselmonde
Maijke Leenders - j.d. in B. lest ge-
woont in Cerloos
- ged. 22- 8-1655 - Maria - idem
ged. 15-10-1656 - Arijaentie - idem
ged. 21-10-1657 - Aert - idem
ged. 15-12-1658 - Cornelis - idem
ged. 1- 8-1660 - Sara - idem
ged. 10- 8-1664 - Maria - idem
ged. 10- 5-1665 - Cornelia - idem
ged. 29- 8-1666 - Cornelia - Arie Corn. Hordijec
Maeike Leenderts
- ged. 13- 9-1670 - Heijletta - idem Hordijck
- tr. 5- 5-1675 - Arijen Corn. Hordijck - wdn. Maijeke
Leenders
Sara Jacobs Cuijthaen - j.d. van Rotterdam

HORDIJK (3)

- ged. 12- 2-1657 - Maerte - Arij Louweijk
Grietie Arijens
- ged. 18- 5-1659 - Henrik - idem
ged. 18- 2-1663 - Anneken - idem
ged. 5-10-1664 - Henderick - idem
ged. 14-11-1666 - Anneke - Arien Lodewijcksz. Hordijc
Grietie Ariens
- ged. 20- 5-1668 - Lodewijck - Arij Lodewijcks
Grietien Ariens

KOOL

- ag/tr. 7-6-1653 - Arij Leenderse - j.m. uit O.B.
Lijsbeth Joppe - j.d. uit W.B.
- ged. 14- 5-1656 - Job - idem
ged. 27- 1-1658 - Geertie - idem
ged. 23- 5-1660 - Echje - idem
- tr. 3- 7-1661 - Arij Leendertse Kool - wdn. Chlijbetje
Joppe in W.B.
Aechjen Lauwen - j.d. van Saerloos

VERHEUL

- ag. 4- 1-1653 - Bastiaen Arijense - j.m. uit Carnisse
Neeltie Gerrits - j.d. uit Carnisse
ged. 2- 4-1656 - Gerrit - idem
ged. 15- 9-1658 - Ariaentie - idem
ged. 13- 2-1661 - Pleun - idem
ged. 26- 8-1663 - Teunis - idem
ged. 28-12-1664 - Maria - Bastiaen Ariens Verheul
Neeltien Geerits

GROENENBOOM

- tr. 30-11-1681 - Willem Leenderts - j.m. van Roon
Neeltie Jacobs - j.d. van Carnis beide
wvd aldaer
ged. 26- 4-1682 - Leendert - idem
ged. 29- 8-1683 - Jacob - idem
ged. 19- 8-1685 - Jan - idem
ged. 23-11-1687 - Gerrit - idem
ged. 22- 1-1690 - Wouter - Willem Leenderts Groenenboom
Neeltje Jacobs
ged. 17- 2-1692 - Wouter - idem Groenenboom
ged. 22- 7-1696 - Leendert - idem Groenenboom
ged. 29- 8-1700 - Lijntje - idem Groeneboom

KRANENBURG

- tr. 24- 8-1659 - Cleüs Teunisz. - j.m. van Kiefhoek
won. hier
Dub. Neeltje Wouters - j.d. van Dubbeldam
won. hier
ged. 23- 5-1660 - Arien - idem
ged. 2-11-1664 - Ariaentie) - idem
Elisabeth)
ged. 17- 2-1669 - Theunis - idem
tr. 3- 4-1684 - Cleijs Teunisse Craenburg - wednr.
Neeltje Wouters wvd buitenlant van
Roon
Annetje Maertens - wed. Jacob Corne-
lisse won. in Carnis

LEGEWERF

- ot. 22-12-1668 - Arien Jacobsz. - j.m. van Rijsoort won
aldaer
Marichie Cornelis - j.d. van Brd. won
aldaer
- ged. 2-11-1669 - Cornelis - idem
ged. 1- 1-1672 - Anthonie - idem
ged. 6- 1-1674 - Willem - idem
ged. 29- 3-1676 - Cornelia - idem
ged. 14-11-1677 - Ariaentje - idem
ged. 10-12-1679 - Willem - Arij Jacobs Legewerf
Marijke Cornelis
- ged. 16- 5-1686 - Lijntie - idem Legewerf
ged. 13-11-1689 - Arij - idem Legewerf

Een voorbeeld van halfbroers die een verschillende achternaam hebben gekregen trof ik aan in het Oud Rechterlijk Archief van West-Barendrecht en Carnisse. Nr. 4 (6 juni 1670+19 februari 1693). (De acht kinderen zijn genummerd van 1 t/m 8).

AKTE 28 AUGUSTUS 1674 - FOLIO 34 VERSO. (ingekort)

(1) Bastiaen Ariensz. Verheul, (2) Lijntie Ariens als wed. van Jacob Janse Puick (hertr. mei 1675), geassisteerd met Adriaen Gerits van der Vliet, haar voogd, Tonis Francken de Vos, als vader en voogd van zijn kinderen bij (3) Ariaentien Ariens Za, Isbrant Claes Menkint, als man en voogd van (4) Leyghien Ariensdr. wnd. in Charlois, Pieter Ariensz. als getrouwd met (5) Heijltien Ariensdr. wnd. in Barendrecht en Johannes Schelling als getrouwd met (6) Volckien Ariensdr. wnd. in Mijnsherenland, alle kinderen en kindskinderen van Za. Adriaen Pleunen transportereren aan (7) Pleun Ariensz. en (8) Pouwels Ariensz. van der Wilt wnd. in Carnisse 3/4 deel in 13 mergen land met huis, berg, keet en gewas in Carnisse gemeen met haar 1/4 deel met de voorsz. Pleun en Pouwels Ariensz. voor 6375 Carolus guldens.

(Op folio 35 V. staat de hele erfenis.)

Adriaen Pleune is tweemaal gehuwd geweest:

1. 22-4-1618 met Heijltghe Aerts
2. 26-7-1626 met Lijsbetge Bastiane.

H. Oldenhof

HUISNUMMERS IN BARENDRECHT SEDERT 1850

In 1632 telde Barendrecht 117 huizen in de ambachten Oost- en West-Barendrecht en Carnisse. Dat was het totaal van boerderijen en arbeidershuizen langs de dijken buiten het dorp, de huizen in de dorpskern van West-Barendrecht, de huizen aan de dijk van Oost-Barendrecht en de huizen in Carnisse. In 1732 was het aantal bijna verdubbeld tot 223 huizen, 72 in Oost-Barendrecht, 82 in West-Barendrecht en 69 in Carnisse.

In deze kleine gemeenschap kende men elkaar voldoende om iedere buitenstaander de weg te wijzen naar een van de inwoners. Aanwijzingen als: "Het derde huis voorbij de smid", "Een eindje voorbij de bakker" of "De vierde boerderij aan de Voordijk" waren voor de weinige bezoekers waarschijnlijk wel voldoende om op hun bestemming te komen. Met het toenemen van de bevolking, de overheidsadministratie en het postverkeer kwam er behoefte aan een betere aanduiding van de adressen. Wanneer in Barendrecht de eerste nummering van de huizen werd ingevoerd is mij niet bekend, maar zeker is, dat daar reeds voor 1851 sprake van was. In dat jaar ontving het gemeentebestuur op 17 maart een schrijven over de bestaande huisnummering en wijkindeling van de Commissaris des Konings.

De woningen hadden geen vast adres, omdat de nummering werd aangepast als er nieuwe huizen of gebouwen bij kwamen. Dat blijkt uit de notulen van de vergadering van de gemeenteraad van Oost- en West-Barendrecht van woensdag 30 januari 1878: "In aanmerking genomen, dat sedert de laatste nummering der gebouwen door stichting van vele nieuwe gebouwen eene nieuwe nummering noodzakelijk is geworden. Is besloten eene nieuwe nummering der gebouwen in deze Gemeente ten koste der Gemeente te doen plaats hebben."

Op 15 oktober 1908 werd in de vergadering van de gemeenteraad van Barendrecht een verordening vastgesteld, waarin de wijkverdeling en de huisnummering geregeld werden. De gedrukte verordening vermeldt ten onrechte, dat dit besluit werd genomen in de raadsvergadering van 11 november.

Wijk A omvatte de huizen in Smitshoek, aan de Koedood, Bakkersdijk, en het westelijke deel van de Voordijk tot

even ten westen van de Talmaweg.

Wijk B was het vervolg van de Voordijk tot in het dorp, de dorpskom, de dijk van het dorp tot even voor de driesprong, waar Ziedewijldijk en Gebroken Meeldijk begonnen, en de 2e Barendrechtseweg.

Wijk C begon even voor de driesprong, omvatte de Gebroken Meeldijk met het begin van de Noldijk, de Stationsweg, Ziedewijldijk, Middeldijk, Achterzeedijk en 3e Barendrechtseweg.

Wijk D betrof de Noldijk, 1e Barendrechtseweg, Hordijk, Peterseliedijk (Reijerwaardseweg) en Dordtsestraatweg van Café Sport tot Huize Dierenstein.

Alle gebouwen zouden op kosten van de eigenaars moeten worden gemerkt met de wijkletter en een volgnummer, in zwarte olieverf ter grootte van 3 cm. Later te stichten gebouwen kregen het voorgaande nummer met de toevoeging a, b, c, enz. Een later volgende vernummering kwam voor rekening van de gemeente, maar de eigenaar of gebruiker betaalde het onderhoud.

Bij het oude systeem van de wijknummers hadden er dikwijls veranderingen plaats in de nummering van de huizen. De bevolkingsregisters laten soms wel vier doorhalingen zien, die slechts gedeeltelijk verklaard kunnen worden met een verhuizing. Van deze veranderingen is geen administratie bewaard.

Voor 1942 veranderde het adres van een bewoner van de Achterzeedijk van C 387 in C 390. Dat was een kleine verandering vergeleken met die van B 147 naar D 473 voor een man aan de 1e Barendrechtseweg.

Bezwaren tegen het oude systeem golden de vele en vergaande veranderingen en het feit, dat wijkletter en nummer niet duidelijk maakten, waar gezocht moest worden. Een belangrijke verbetering in het adressysteem was de invoering van de straatnamen. Men zou verwachten, dat er dan rust komt op het gebied van de adresgeving, maar in die beginjaren verandert toch iemands adres van Julianastraat 2 in Emmastraat 2 en van een ander van Prins Bernhardstraat 9 in Wilhelminastraat 24.

Met het systeem van de huisnummering per straat werd omstreeks 1923 een begin gemaakt in de Stationswijk. Eind 1937 besloot het gemeentebestuur de oude wijknummers te vervangen door de nieuwe nummering per straat. Dat werk begon in juli 1938 en was voltooid in november 1942.

Van deze vernummering zijn ongedateerde lijsten, waar

oude en nieuwe nummering naast elkaar staan. Deze oude nummering is dus de LAATSTE wijknummering. Van oudere wijknummers zijn geen lijsten beschikbaar. De laatste A, B, C, en D nummers kunnen daarom wél en oudere wijknummers niet met behulp van de genoemde lijsten worden omgezet in de huidige straatnummering.

Het aantal woningen is nu ongeveer 7000. Dat is ruim dertigmaal zoveel als 250 jaar geleden. Het systeem van huisnummering per straat voldoet nog steeds en de enige vervanging, die denkbaar is, zou een nummering van de straten zijn als in New York, maar daar zullen we in Barendrecht hopelijk nooit aan toekomen.

Naar de vernummering werd een uitgebreid onderzoek ingesteld, waarbij als bronnen werden gebruikt: lijsten met oude en nieuwe nummering in bezit van gemeentearchief en vereniging, een kaart met de oude nummering, oude woningen en persoonskaarten, registers van opgenomen en afgevoerde personen, kiezerslijsten, verslagen van raads- en collegevergaderingen, gemeentebegrotingen, enz. Het resultaat van het onderzoek met overzichten van oude en nieuwe huisnummers werd vastgelegd in een rapport, dat naar het gemeentearchief ging en waarvan een exemplaar bij de Historische Vereniging voor belangstellenden ter inzage ligt.

A.M. Overwater

DE GEVALLENEN VAN BARENDRECHT

In opdracht van het Gemeentebestuur heeft de heer A.M. Overwater een documentatie samengesteld ter gelegenheid van de 4 mei-herdenking.

Het 24 bladzijden tellende boekje bevat de personalia van dertig Barendrechtse gevallen en vijf geallieerde-vliegers. Er zijn zeven foto's in opgenomen.

Het boekje is verkrijgbaar bij boekhandel Bert Onnink en kost f 2,50.

DE BARENDRECHTSEBRUG

.....

Bij de documentatie, die geleend is van Rijkswaterstaat te Dordrecht, bevindt zich de volgende instructie. Op de a.s. tentoonstelling vindt U het originele stuk.

Gezonden aan den Heer technisch-ambtenaar .... te Dordrecht

met opdracht het brugpersoneel ermede in kennis te stellen dat voor de bediening van de hefbrug te Barendrecht over de Oude Maas hierbij door mij de volgende aanvulling der instructie wordt vastgesteld.

"Vóór stroom varende zeeschepen, welke overdag drie aangehouden stooten geven en zwaaien met een blauwe vlag aan een stok of een blauwe vlag aan een vlaggelijn op en neer halen en des nachts drie aangehouden stooten geven en drie roode lichten verticaal onder elkaar toonen, moeten in ieder geval de brug zoo tijdig geopend vinden dat zij niet zullen hebben te draaien of vaart zullen hebben te vermindern.

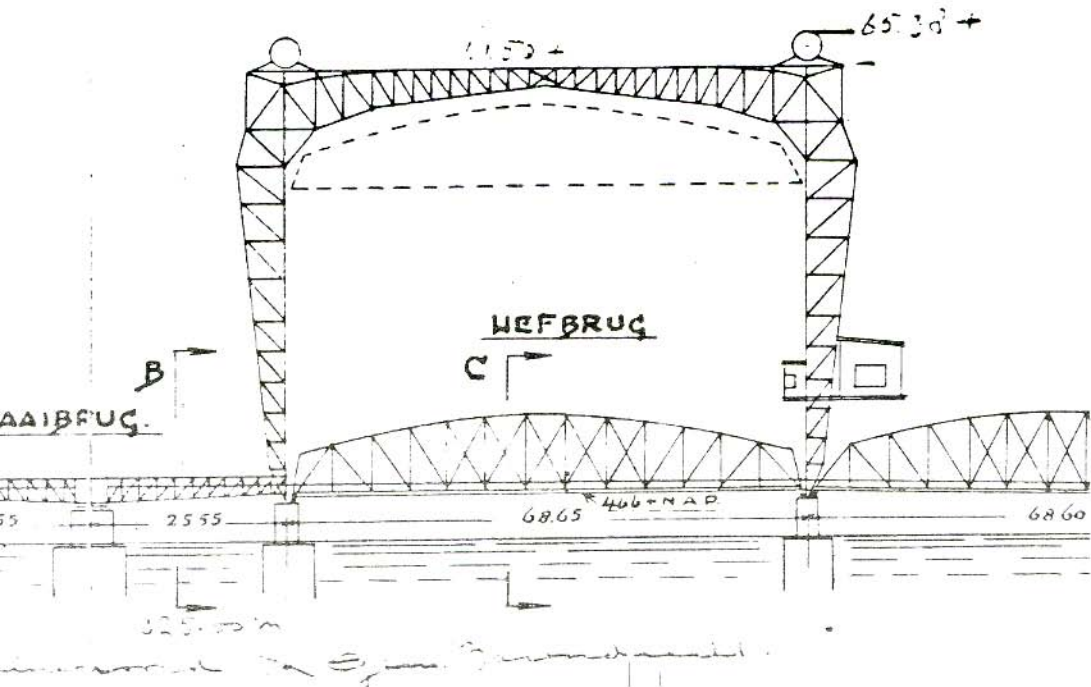
In geval van slecht zicht zal de brug op het geluidsein van drie aangehouden stooten zijn te openen. In afwijking van artikel 4 draagt de brugwachter zorg dat des nachts onmiddellijk na het waarnemen van de bovengenoemde scheepsseinen het bruglicht aan stuurboordzijde van het naderende zeeschip groen wordt getoond."

Dordrecht, 6 juni 1934

De Hoofdingenieur,

....

Op 7 juni 1934 werd deze aanvulling aan de brugwachter gestuurd "ter kennisneming en naleving".

KOPIJ VOOR HET DECEMBERNUMMER
1988 S.V.P. INLEVEREN VOOR
10 NOVEMBER 1988

REDACTIE

Mw. G.M.H. Eijkenaar-van der Haak
Wilhelminastraat 19
tel. 12110

Mw. J.W.E. Kouw
Singel 32
tel. 16059

Illustraties: Mw. H.A. Plomp-Monshouwer
Develsluis 6
Heerjansdam
tel. 01857 - 1923

Hr. J.M.J. Tieman
Vlietweg 12
tel. 14103

Hr. H. van Herwerden
1e Barendrechtseweg 136
tel. 12789

+:+:+:+:+:+

CONTRIBUTIE

Minimaal f 13,50 per jaar. Het beschikbaar stellen van een extra bijdrage wordt zeer op prijs gesteld. Overmaken van de contributie kan geschieden door gebruik te maken van de toegezonden acceptgirokaart of door overmaking op gironummer

25 30 926 t.n.v. de Historische Vereniging Barendrecht.

+:+:+:+:+:+

WERKGROEP BODEMONDERZOEK

Contactpersoon: Mw. H.A. Plomp-Monshouwer
Develsluis 6
Heerjansdam
tel. 01857 - 1923

WERKGROEP GENEALOGIE

Contactpersoon: Hr. A.M. Overwater
Jaagpad 65
Barendrecht
tel. 01806 - 12152

WERKGROEP FILMARCHIEF J. SCHOP

Contactpersoon: Hr. H. Oldenhof
Rietgors 7
Barendrecht
Tel. 01806 - 19273

WERKGROEP BARENDRECHT VAN VROEGER OP ANSICHT EN FOTO

Contactpersoon: Hr. G. van der Schoor
Rijnstraat 17
Barendrecht
tel. 01806 - 13200

WERKGROEP HISTORISCH BOERDERIJ ONDERZOEK

Contactpersoon: Hr. A.G.W. Wesdorp
de Zeeg 25
Tel. 01806 - 13872

WERKGROEP TENTOONSTELLINGEN

Contactpersoon: Mw. J.W.E. Kouw
Singel 32
Barendrecht
Tel. 01806 - 16059

+++++